Membrane Finance Oy **23.11.2023**

Asia:

Asiantuntijalausunto koskien valtioneuvoston kirjelmää eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi digitaalisen euron käyttöönotosta (digieuroasetus).

Lausunto:

Euroopan Komissio on 28.6.2023 antanut ehdotuksen tulevasta asetuksesta koskien digitaalisen euron lainsäädäntöä.

Membrane Finance Oy on Finanssivalvonnan valvottavana toimiva suomalainen sähkörahayhteisö, jonka pääasiallinen liiketoiminta on EUROe -nimisen sähkörahan liikkeeseenlasku ja lunastaminen. Vaikka erilaisia sähkörahoja on jo olemassa useita, EUROe on näihin verrattuna erityinen, sillä teknisellä tasolla sitä voidaan käyttää lohkoketjuihin pohjautuvissa verkoissa ja hyödyntää niissä tarjottavia vaihdantajärjestelmiä. Osana liiketoimintaansa Membrane Finance on perehtynyt erilaisiin sähköisen maksamisen järjestelmiin ja tarkastelee sähköistä maksamista yleisemmin nimenomaan euroalueen näkökulmasta.

Mukaillen valtioneuvoston kantaa myös Membrane Finance suhtautuu myönteisesti kilpailun lisäämiseen vähittäismaksamisen markkinoilla, palvelutarjonnassa ja infrastruktuurissa. Tästä lähtökohdasta katsottuna Komission edistämä digitaalisen keskuspankkieuron kehittäminen on toivottavaa ja nähdäksemme palvelee laajasti euroalueen kansalaisia yksityishenkilöistä oikeushenkilöihin.

Myös digitaalisen euron aseman määrittely lailliseksi maksuvälineeksi on positiivinen kehitys, sillä oikeuskäytännössä- ja kirjallisuudessa on edelleen paikoin avoinna, mitkä kaikki maksamisen tavat ovat tosiasiassa laillista maksuvälinettä ja mikä eivät.

Maksaminen on yhteiskunnan toiminnan kannalta kriittinen peruspalvelu, jonka toimivuus tulisi olla turvattua olosuhteista ja ajankohdasta riippumatta. Katsomme siksi tärkeäksi, että lainsäädännön keinoin pyritään minimoimaan maksujärjestelmien vaarallinen keskittyminen ainoastaan muutamille toimijoille, jotka eivät välttämättä ole edes Eurooppalaisia toimijoita. Euroopan sisämarkkinoiden strategisen merkittävyyden kannalta sisämarkkinoilla tulisi olla terveet ja toimivat kilpailut maksupalveluiden tuottamiselle, missä Eurooppalaisilla toimijoilla on aidot mahdollisuudet tarjota kuluttajien kannalta parempia järjestelmiä käyttöön.

Mikäli maksamiseen liittyvät palvelut keskittyvät muutamille EU:n ulkopuolella toimiville tahoille, tämä voi muodostaa riskin Suomen ja Euroopan huoltovarmuuden ja avoimen strategisen autonomian näkökulmasta. Täten Membrane Finance katsoo, että EU Komission edistämä digitaalisen keskuspankkieuron edistäminen on toivottavaa.

Koska nykymuotoiset sähkörahat (määritelty Direktiivissä EU 110/2009) käyttävät infrastruktuureissaan ns. perinteisiä tai keskitettyjä tietokantajärjestelmiä ne eivät ole yhteensopivia lohkoketjujen tai niissä toimivien maksu- ja vaihdantajärjestelmien kanssa. Asetusehdotuksen kohteena olevan digitaalisen keskuspankkieuron osalta on toistaiseksi epävarmaa, millä teknologisella

tavalla kyseinen euro tullaan toteuttamaan ja täten sen yhteensopivuus lohkoketjujen kanssa jää myös epävarmaksi.

Kuten valtioneuvoston U-kirjelmän luonnoksessa todetaan, valtioneuvosto pitää erityisen tärkeänä, että teknisessä toteutuksessa pyritään parhaaseen mahdolliseen toteutustapaan, jotta digitaalinen euro tarjoaa selkleitä hyötyjä sekä jakelijoiden, kauppiaiden ja kuluttajien kannalta datatalouden ja digitaalisen kilpailukybyn kehittymisen edistämiseksi. Membrane yhtyy tähän näkemykseen ja korostaa teknisen toteutuksen merkittävyyttä, sillä riippuen teknisestä toteutuksesta on mahdollista, että EKP:n digitaalista euroa joko voidaan tai ei voida käyttää suoraan lohkoketjupohjaisissa järjestelmissä.

Digitaalisen euron offline-maksuominaisuuteen liittyen Membrane on samaa mieltä siitä, että offline-käyttömahdollisuus voi kasvattaa mahdollisuutta sähköiseen maksamiseen tilanteissa missä se ei aiemmin ole ollut mahdollista. Toisaalta Membranelle jää epäselväksi miten offline-tilassa suoritetuista maksuista jäävät tiedot välittyvät kaikille relevanteille tahoilla sekä erityisesti viranomaisille.

Membranen kannalta on lisäksi merkittävää myös se, että varsinaisessa lainsäädäntöehdotuksessa mainitaan jakelun osalta kuinka EU:ssa maksupalveludirektiivin mukaisen maksupalvelun tarjoamisen toimiluvan haltijoilla, eli luottolaitoksilla, maksulaitoksilla ja sähkörahayhteisöillä on oikeus tarjota digitaalisen euron maksupalveluita yleisölle määritelmien mukaisesti. Täten on mahdollista, että Membrane kykenisi tulevaisuudessa tarjoamaan asiakkailleen sekä digitaalisen euron että EUROe liitännäisiä palveluita sekä pystyisi vaihtamaan digitaalisia euroja EUROe muotoon sekä toisinpäin, mikä lisäisi Membranen palveluntarjontaa sekä sitä kautta nostaisi Membranen mahdollisuuksia toimia markkinoilla.

Viimekädessä tarkastelemme asiaa siltä kannalta, että EKP:n liikkeeseen laskema digitaalinen euro todennäköisesti nostaisi digitaalisen maksamisen mahdollisuuksia koko euroalueella, minkä tulisi heijastua myös lisääntyneinä maksu- ja maksamiseen liittyvien palveluiden tarjonnassa. Koska liiketoimintamme liittyy nimenomaan lohkoketjuissa toimivan sähkörahan, EUROe:n liikkeeseenlaskuun ja lunastukseen katsomme, että digitaalisen euron kehittäminen on lähtökohtaisesti hyvä asia ja yhdymme valtioneuvoston näkemyksiin u-kirjelmäluonnoksessa.

Jotta maksamista yleisesti voitaisiin tehostaa ja erilaiseen vaihdantaan voitaisiin liittää esim. ehdollisia lausekkeita tai parametrejä, jotka täyttyessään suorittavat automaattisia maksuja niille kuuluville tahoille tarvitsemme sellaista digitaalista valuuttaa, joka teknisesti kykenee toimimaan lohkoketjuymäristössä. Riippumatta siitä miten digitaalinen euro toteutetaan, katsomme maksamiseen liittyvän digitalisaation edistämisen monella tapaa positiiviseksi toiminnaksi.

MEMBRANE FINANCE OY